

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně **A. H.**, proti žalovanému **Odvolacímu finančnímu ředitelství**, se sídlem Brno, Masarykova 31, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci ze dne 15. 1. 2015, č. j. 59 Af 178/2014 – 39,

t a k t o :

- I. Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **se zamítá.**
- II. Návrh na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **se zamítá.**

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně v záhlaví uvedené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci (dále jen „krajský soud“), jímž byla zamítnuta její žádost o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce pro řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného. Rozhodnutím žalovaného bylo zčásti změněno a ve zbytku potvrzeno rozhodnutí Finančního úřadu pro Liberecký kraj, Územní pracoviště v Jilemnici, ze dne 24. 6. 2013, kterým byla žalobkyně vyrozuměna o předpisu úroku z prodlení úhrady daňových povinností daně z nemovitostí za zdaňovací období od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2009. Krajský soud nevyhověl návrhům žalobkyně na osvobození od soudních poplatků a ustanovení advokáta z toho důvodu, že nepředložila úplné údaje o své majetkové a sociální situaci. Soud proto neměl k posouzení návrhu dostatečné podklady.

V kasační stížnosti žalobkyně navrhla, aby bylo napadené usnesení krajského soudu zrušeno. Zároveň požádala o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti, o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce.

Nejvyšší správní soud se předně zabýval žádostí žalobkyně o osvobození od soudních poplatků. V souladu s § 4 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, je s podáním návrhu na přiznání odkladného účinku i s podáním kasační stížnosti spojen vznik poplatkové povinnosti. Žalobkyně přitom není od dané povinnosti osvobozena *ex lege*, tedy z některého z důvodů výslovně uvedených v § 11 zákona o soudních poplatcích.

Jak bylo již uvedeno, kasační stížností je napadeno usnesení krajského soudu, kterým žalobkyni nebylo přiznáno osvobození od soudních poplatků a nebyl jí ustanoven

zástupce. Na tomto místě je vhodné připomenout, že stejnou situaci již Nejvyšší správní soud řešil v usnesení ze dne 29. 1. 2015, č. j. 3 As 257/2014 – 12, kde žalobkyni sdělil, že „[v] dosavadní judikatuře Nejvyššího správního soudu nebyla jednotně posuzována otázka, zda má být po stěžovateli požadováno zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost podanou proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu na osvobození od soudních poplatků či usnesení krajského soudu, kterým bylo zastaveno řízení o žalobě poté, co usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků nabylo právní moci a žalobce následně ani přes opakovanou výzvu soudní poplatek nezaplatil. V rámci řízení o kasační stížnosti vedeného pod sp. zn. 1 As 196/2014 byla otázka, zda je nutné trvat na splnění poplatkové povinnosti v případě, kdy stěžovatel napadá kasační stížností usnesení krajského soudu o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, předložena rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu v souladu s § 17 odst. 1 s. ř. s. Teprve na základě rozhodnutí rozšířeného senátu je tak možné posoudit, zda je povinností žalobkyně v nyní projednávané věci zaplatit soudní poplatek za kasační stížnost i za návrh na přiznání odkladného účinku, a zda je tudíž nutno o její žádosti o osvobození od soudních poplatků rozhodovat.“ Vzhledem k tomu, že nejasná situace kolem tohoto typu řízení panuje i nadále, není důvodu, aby se zdejší soud od dříve vysloveného názoru jakkoli odchyloval.

Nejvyšší správní soud dále posuzoval otázku, zda jsou u žalobkyně splněny podmínky pro ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

I v tomto směru je možné odkázat na shora citované rozhodnutí ze dne 29. 1. 2015, č. j. 3 As 257/2014 – 12, v němž zdejší soud návrh žalobkyně na ustanovení zástupce rovněž zamítl. Obsahově byla kasační stížnost posuzovaná ve zmiňovaném rozhodnutí prakticky shodná s kasační stížností v nyní posuzované věci. Nejvyšší správní soud tehdy konstatoval, že „*usnesením krajského soudu, které bylo kasační stížností napadeno, byla zamítnuta žádost žalobkyně o ustanovení zástupce pro řízení před krajským soudem, v němž není zastoupení advokátem povinné. Vzhledem k tomu, že přezkum tohoto usnesení Nejvyšším správním soudem je v podstatě stále prováděn v rámci řízení vedeného u krajského soudu, není nedostatek právního zastoupení důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti (§ 105 odst. 2 s. ř. s.)*.“ Ve smyslu § 35 odst. 8 s. ř. s. navíc zdejší soud uvedl, že žalobkyně nesplňuje podmínku nezbytného zastoupení advokátem, který by jí byl přidělen k ochraně jejích práv. Je tomu tak proto, že „*kasační stížnost má v rámci daných možností požadované náležitosti a žalobkyně v ní dostatečně srozumitelně vysvětlila, proč považuje rozhodnutí krajského soudu za nezákonné a z jakých skutkových i právních důvodů tak dovozuje. Nejvyššímu správnímu soudu nic nebrání, aby o takto formulované kasační stížnosti věcně rozhodl, přičemž nepředpokládá žádné další procesní úkony v řízení, při nichž by mohla žalobkyně v důsledku své neznalosti práva utrpět nějakou újmu. Za této situace tedy Nejvyšší správní soud návrh žalobkyně na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti bez dalšího zamítl*.“ Takový závěr platí i v nyní posuzované věci.

Nejvyšší správní soud se konečně zabýval i návrhem žalobkyně na přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti. V souladu s usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012 – 32, tak učinil bez toho, že byl soudní poplatek spojený s tímto návrhem uhrazen, přičemž připomíná, že o povinnosti žalobkyně uhradit tento soudní poplatek bude rozhodnuto po právní moci rozhodnutí rozšířeného senátu ve věci sp. zn. 1 As 196/2014.

Podle ustanovení § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom přiměřeně použije ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem

pokračování

(k výkladu relevantních pojmů viz též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2012, č. j. 1 As 17/2012 - 30, přístupné na www.nssoud.cz).

Žalobkyně svůj návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti neodůvodnila a soudu tak nenabídla žádné skutečnosti, na jejichž základě by mohl naplnění podmínek pro přiznání odkladného účinku zvážit. V tomto ohledu lze odkázat na rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 7. 2013, č. j. 8 As 77/2012 – 25, ve kterém se uvádí: „Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy. Je to přitom stěžovatel, na kom vázne břemeno tvrzení i důkazní stran důvodů pro přiznání odkladného účinku. Stěžovatel tedy musí brožbu nepoměrně větší újmy jednak dostatečně konkrétně tvrdit a jednak i náležitě doložit. Nejvyšší správní soud není povolán k tomu, aby za navrhovatele vlastní vyhledávací činností zjišťoval či dokazoval důvody pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.“ I přesto Nejvyšší správní soud pro úplnost konstatuje, že v projednávané věci je prakticky nemožné dovozovat, že by právními následky napadeného usnesení mohla žalobkyni vůbec jakákoliv újma vzniknout. Neustanovení zástupce a neosvobození od soudních poplatků má právní následky pouze pro to které konkrétní řízení, v němž o něm bylo rozhodnuto. Pokud žalobkyně podala proti tomuto rozhodnutí krajského soudu kasační stížnost, krajský soud vyčká výsledku řízení o podané kasační stížnosti a v řízení do té doby nepokračuje. Případné přiznání odkladného účinku kasační stížnosti proti tomuto typu rozhodnutí krajských soudů by tedy postrádalo smyslu, neboť stěžovateli (žalobkyni) nemůže v mezidobí od podání kasační stížnosti do rozhodnutí o ní hrozit žádná újma spojená s právními následky takového rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. března 2015

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu